

Vzpomínky staré knihovnice

Vzpomínky emeritní ředitelky Okresní knihovny v Českém Krumlově Věry Pazderkové

Vždycky, když se přiblíží BŘEZEN – MĚSÍC KNIHY, vzpomínám na zážitky, které jsem zažila za své dlouhé praxe v různých knihovnách.

Věra Pazderková

VZPOMÍNKY Již během praxe v Městské knihovně v Praze při studiu knihovnictví jsem se setkala s řadou umělců na besedách a poznala jsem, jaké knihy čtenáře zajímají, které jen prolustují a které je „vezmou za srdce“. Proto jsem toužila ty nejkrásnější a nejzajímavější z nich čtenářům nabízet, a jak nás učili naši profesori, čtenáře knihou vychovávat.

To se mi podařilo, až když jsem přijala uvolněné místo knihovnice v pojízdné knihovně v Českém Krumlově (autobus zařízený jako bibliobus). Přijela jsem v září 1951. Tehdy město vypadalo zcela jinak než dnes. Ještě se pořádně nevzpamatovalo z poválečného odsunu Němců, bylo vylištěné, šedé, ještě huře na tom byly pohraniční vesnice, které jsem s pojízdnou knihovnou objížděla. Ve vesnicích opuštěné domy a statky, jen do některých se nastěhovali noví osídlenci. Většinou rumunští Slováci, ale i Maďari a hodně Romů. Jen někde zůstalo pár starousedlíků. Ve většině obcí ještě nebyla zavedena elektrika. Náš příjezd byl vlastně jedinou atrakcí, která se v obcích odehrávala. Čtenáře přivolavala ryčná hudba ze všech ampliounů a za chvíli byla naše Praga RND plná. Cožpak školáci, kteří přišli většinou s panem učitelem, ale co s dospělými? V Ru-

Věra Pazderková na besedě v Českém Krumlově, 70. léta 20. století

Foto: osobní archiv

munku nechodili do školy a číst neuměli. To víte, že jsem jim nemohla nabízet ani Balzaca ani Stendhala ani nějakou tlustou knihu, plnou cizích slov. Pro začátek musely přijít ke slovu různé obrazové publikace, ale to jsem jim musela ukázat, o čem kniha je, a přečíst české texty.

Vy se dnes jen usmějete, ale oni mi příště s nadšením ukazovali, že už poznají letadlo, a jak vypadá vlak. Dodnes se s úctou skláním nad vesnickými učiteli, kteří ráno učili děti a večer po do-

jení krav ještě negramotné rodiče. Jak jsem byla šťastná, když přečetli svou první knihu pohádek s velkými písmeny, která se jim ještě trochu pletla.

Ale touha těchto čtenářů po knihách byla až dojemná. Vzpomínám, jak na samotě daleko od silnice bydlel cestář s mnoha dětmi. Byl vášnivým čtenářem a dovedl čekat v nečase na rozcestí, dokud jsme nepřišli, jen aby měl co číst.

Když jsem za čtenáři jezdila již druhý nebo třetí rok, byla jsem šťastná,

když jsem viděla jejich pokroky. Staré dojičky a pastevci ovcí mi sami předčítali, abych viděla, že už číst umějí. Účinně mi v mé osvětové práci pomáhal i tehdejší vedoucí Vojenského újezdu Boletice, JUDr. J. Pohl, později oblíbený spisovatel knih o přírodě, které byly zfilmovány s populárním dětským hercem Tomášem Holým. Vyžádal si, abychom jezdili do Květušína, kde tehdy byla zřízena první cikánská škola. Jak mě doslova zahřálo u srdce, když jsem se nedávno setkala s několika tehdejšími žáky. Nadšeně vzpomínali, jak jim knihy umožnily poznat svět, o kterém do té doby nic nevěděli.

Ráda vzpomínám na rodinu Kutlákových z jedné vesnice za Hořicemi. Otec, negramotný vdovec, vždy dohlédl, aby si každý z pěti synů vybral knížku. Jak mě po letech potěšilo, když jsem jednoho z nich potkala jako vedoucího statku ve Studánkách a druhý si přišel do Okresní lidové knihovny vybrat knihy před maturitou.

Odjakživa jsem si uvědomovala, jak silně může na člověka působit dobře vybraná kniha: může přinášet odborné poučení, ale i pomoci srovnat si nad literárním příběhem myšlenky a vyřešit své problémy. Knihovnické heslo – Kniha tvůj rádce i přítel, nejsou jen prázdná slova, ale i životní krédo.

A proto mě tak těší, že jsou i dnes knihovny plně čtenářů.

Když jsem za čtenáři jezdila již druhý nebo třetí rok, byla jsem šťastná, když jsem viděla jejich pokroky. Staré dojičky a pastevci ovcí mi sami předčítali, abych viděla, že už číst umějí.

Věra Pazderková, rozená Čepeláková, 50. léta 20. století

Foto: osobní archiv

Pojízdná knihovna Ministerstva informací a osvěty v Městském parku v Českém Krumlově, 1951

Foto: Museum Fotoateliér Seidel